

Expunere de motive

Legislația fiscală, în principal codul fiscal (Legea nr. 227/2015) și cel de procedură fiscală (Legea nr. 207/2015), indiferent de modificările pe care le-au suferit de la intrarea lor în vigoare, a evitat să enunțe clar obligația autorităților să aplice principiul *in dubio contra fiscum*, însemnând interpretarea prevederilor ambigue în favoarea contribuabilului.

Acest principiu este de fapt transpunerea în relațiile fiscale dintre stat și cetățean a prezumției de nevinovăție din domeniul penal și a favorizării debitorului în domeniul dreptului civil. Principiul îndeamnă la stabilirea unui just echilibru, înseamnă evitarea punerii părții mai slabe dintr-o relație într-o dificultate și mai mare.

În orice țară care aderat la principiile democrației, statul este obligat să emită reglementări clare și predictibile. În domeniul fiscal, neclaritatea reglementărilor reprezintă o atingere a dreptului de proprietate al contribuabilului, drept fundamental al cetățenilor. Principiul *in dubio contra fiscum* sintetizează aceste două obligații ale autorităților: de a emite reguli clare, iar în caz de ambiguitate, să respecte dreptul de proprietate al cetățenilor săi. Acest principiu este aplicat și de CEDO în deciziile care privesc fiscalitatea și dreptul de proprietate, sancționând statele atunci când abuzează de putere sau când neglijează obligația de a adopta reglementări clare și predictibile.

În prezent, în legislația națională sunt stipulate câteva drepturi ale contribuabilului în relația cu organele fiscale în Codul de procedură fiscală – dreptul de a fi ascultat (art. 9) și buna-credință (art. 12). De asemenea, potrivit art. 13 prevederile neclare din legislația fiscală pot fi interpretate în favoarea contribuabilului. Dar acestea nu pot suplini lipsa enunțării clare a principiului *in dubio contra fiscum*, în realitate nu pot stăvili potențialele abuzuri ale organelor fiscale. Astfel, interpretarea legilor în favoarea debitorului poate interveni abia după parcurgerea mai multor etapele de clarificare a voinței legiuitorului și în anumite condiții restrictive. În plus, dispoziția se referă strict la legi (în sens restrâns), nu și la normele subsecvente, iar modul de sesizare a neclarităților și de aplicare propriu-zisă a art. 13 sunt ele însele neclare. Acestea trebuie coroborate cu prevederile cuprinse la art. 5 vizând Comisia fiscală centrală, cu rol coordonare a aplicării unitare a legislației fiscale (în sens larg) și de emitere atât a deciziilor de aplicare unitară a Codului fiscal cât și a normelor

subsecvente. Despre modul de funcționare a Comisiei fiscale centrale nu se pot extrage mai multe informații.

La art. 4 din Codul fiscal se regăsește un rudiment de drept al contribuabilului: acela de a afla din timp despre introducerea de taxe sau impozite noi, de majorări ale celor existente sau de eliminarea unor facilități, iar dacă se modifică prevederile Codului fiscal acestea să intre în vigoare după 6 luni de la publicarea lor. Dar numeroase ordonanțe sau ordonanțe de urgență s-au prevalat de regula care se aplică numai în cazul legilor și au modificat substanțial normele fiscale, dând subiecților de drept doar cele 15 zile de răgaz (ordonanțe publicate în decembrie cu intrarea în vigoare la 1 ianuarie a anului următor, ordonanțe cu termen de intrare în vigoare în 15 zile de la publicare). Așadar, nici acest drept nu este unul ferm statuat și pe care contribuabilul să îl poată opune Executivului, respectiv organelor fiscale.

Acestea toate definitivează tabloul în care se desfășoară relația stat/organ fiscal – contribuabil/plătitor în România: netransparent, imprevizibil, fără un mecanism de control sau de contracarare pe cale administrativă a deciziilor.

Reglementarea în lege a principiului de interpretare în favoarea contribuabilului a prevederilor legale neclare ar putea reășeza relația dintre organele fiscale și plătitori pe o bază nouă, astfel ca în timp contribuabilii să capete încredere în buna-credință și profesionalismul organelor fiscale¹. Documente și statistici mai recente sunt greu de identificat, dar din 2015 până în prezent ANAF a mai suferit câteva lovituri de imagine, de la declarații fiscale introduse de pe o zi pe alta până la sincopile în funcționarea platformei online trecând prin dese și radicale modificări ale legislației fiscale, astfel că este foarte probabil ca încrederea în autoritatea care constituie pentru contribuabil principalul organ fiscal să se fi degradat.

În aceste condiții, este absolut necesară stipularea în legislația fiscală în mod expres a principiului *in dubio contra fiscum* și reconstruirea unei relații bazate pe bună-credință dintre stat și cetățean-contribuabil. De altfel, introducerea acestui principiu de interpretare a legislației fiscale a fost prevăzut și în Programul de guvernare 2020-2024: Partidul Național Liberal - Alianța USR PLUS - Uniunea Democrată Maghiară din România ca obiectiv în cadrul modernizării ANAF.

¹ https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/Relatii_R/studiu_impact_05112015.pdf - numai jumătate din cei intervievați are încredere în ANAF, în timp ce peste două treimi dintre aceștia sunt conștienți că o țară nu funcționează fără să perceapă taxe și impozite.

Modificarea celor două acte normative nu presupune impact bugetar și nici prevedere specială legată de intrarea în vigoare deoarece nu afectează taxe și impozite propriuzise.

Inițiatori,

Nr. crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătură
1.	Szabó Ödön	UDMR	
2.	Claudiu-Iulius-Gavril Năsui	USR	
3.	VEXLER SILVIU	MIN.	
4.	CSONKA BOTOND	UDMR	
5.	CSEPI EVA ANDREA	USMR	
6.	MIKLÓS ZOLTÁN	UDMR	
7.	Blajdu Gábor	UDMR	
8.	SEBESTYENES	USMR	
9.	KÖNCSÉI CSABA	USMR	
10.	Penedes Zacharie	USMR	
11.	KOLCSÁR A. KÁROLY	UDMR	
12.	KELEMEN ATTILA	UDMR	
13.	FARAGO PETRA	UDMR	
14.	LADANYI LÁSZLÓ-ROZSA	USMR	
15.	KOVÁCS IRINA ELISABETHA	USMR	
16.	TUROS CĂRĂND	UDMR	
17.	CSEKE ATTILA	UDMR	
18.	KELEMEN HUNOR	UDMR	
19.	TAMCZOS BARNÁ	UDMR	
20.	Merbe Adrian Filipescu	min U.D.S.C.R.	

**Tabel cu inițiatorii Propunerii legislative pentru completarea art. 3 din Legea nr. 227/2015
privind Codul fiscal și modificarea art. 13 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de
procedură fiscală**

21.	ZISOPOL DRAGOS	MINO	
22.	Balan Ioan	PNL	
23.	SORIN MOLDOVAN	PNL	
24.	SĂBIN SĂRMAS	PNL	
25.	IONESCU GEORGE	PNL	
26.	FZUCUȘ DUMITRU	PNL	
27.	BANERU IONUT DRIN	PNL	
28.	BANIAS Mircea	PNL	
29.	CONSTANTIN DANIEL	PNL	
30.	DANCA IONEL	PNL	
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			

TABELE SEMNATURI

Propunerea legislativă pentru pentru completarea art. 3 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal și modificarea art. 13 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală.

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNATURA
1.	Dep. Neagu Lenise - Elena	
2.	Dep. Sas Lorant Zoltan	
3.	Dep. Rizea Cristina - Camelia	
4.	Dep Rodu Mircea	
5.	DEP. HANGAN POLYANNIA	
6.	DEP. PRINA CECILIA - MĂRĂGINA	
7.	Dep. Iulian Cristian - Paul	
8.	Dep. GIURGIU ADRIAN	
9.	Dep. Gheorghe Doru - Cloricea	
10.	Dep. Radleanu Bogdan	
11.	Dep. Păunescu Alin - Cosmin	
12.	Dep. Simina Tulbure	
13.	DEP. STEFAN IULIAN LOBUCI	
14.	Dep. Clitai Alexandru - Bodea	
15.	Dep. Ionuț Gyula - Mostean	
16.	SENATOR CRISTIAN GHICA	
17.	Dep. Blaga Daniel - Cadreț	
18.	Dep. Diana Stoica	
19.	Dep. Alin Apostol	
20.	SEN. RADU MIRCEA	
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		
31.		
32.		
33.		
34.		
35.		
36.		

